

Höstsådda arealer 2013

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2013

I korta drag

Stor ökning av höstvetearealen

Totalt i landet såddes 381 500 hektar höstvetete. Det är 72 % mer än förra höstens rekordlåga areal och 23 % mer än femårsgenomsnittet. Höstvetearealen har ökat i samtliga län jämfört med fjolårsarealerna och i flertalet av länen även jämfört med femårsgenomsnittet.

Höstråg och höstkorn i nivå med förra årets arealer

Sådden av höstråg blev i år 26 400 hektar, vilket är i nivå med förra höstens areal. Den höstsådda kornarealen uppgår till 13 000 hektar, vilket också är i nivå med fjolårsarealen.

Rågvetearealen ökade

Den höstsådda arealen av rågvete uppgår till 34 600 hektar, vilket är en ökning med 67 % och en återhämtning efter fyra år med minskande odlingsarealer.

Höstrapsarealen lika stor som förra hösten

Det har såtts 80 500 hektar höstraps den här hösten, vilket är i nivå med förra årets stora areal. Jämfört med femårsgenomsnittet är det en ökning med 15 %. Uppemot 60 % av höstrapsarealen odlas i Skåne.

Torrt höstväder gav stora höstsådda arealer

Torrt väder i augusti och september medförde att merparten av årets grödor kunde skördas tidigt. Det gav utrymme för många lantbrukare att hinna bereda marken för höstsådd.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4234 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 29 november 2013.

URN:NBN:SE:SCB-2013-JO18SM1301_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Stora höstsådda arealer	3
Kraftig ökning av höstvetearalen	3
Rågarealen i nivå med förra årets areal	3
Oförändrad areal av höstkorn	3
Återhämtning av rågvetearealen	4
Höstrapsarealen kvar på samma höga nivå som förra året	4
Ekologisk höstsådd	4
Gynnsamma förhållanden för höstsådden	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	6
Teckenförklaring	6
1. Höstsådda arealer av höstvete och höstråg 2013	7
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2013	8
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2013	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Bra att veta	11
In English	12
Summary	12
List of tables	12
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Stora höstsådda arealer

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 537 000 hektar totalt för riket. Det är hela 49 % mer än förra årets arealer och 18 % mer än genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval bestående av nära 4 000 lantbrukare.

Höstsådden av spannmål utgörs av 381 500 ha höstvetete, 26 400 ha höstråg, 13 000 ha höstkorn och 34 600 ha rågvete, vilket totalt ger 455 500 ha spannmål, se figur A. Höstsådden av oljevaxter utgörs av 80 500 ha höstraps samt 1 000 ha höstrybs, dvs. totalt 81 500 ha oljevaxter, se figur B.

Kraftig ökning av höstvetetearealen

Höstvetete är den höstsådda grödan som det odlas mest av. På riksnivå är arealen i år 72 % större än 2012 års areal och 23 % större än genomsnittet för de senaste fem åren. Höstvetetesådden har under flera år och särskilt under de två föregående åren begränsats av för mycket regn under sensommaren och hösten, vilket har bidragit till de höga procentuella skillnaderna jämfört med tidigare år. Årets höstveteteareal uppgår till 381 500 hektar. Exempel på län med kraftigt ökad höstveteteareal jämfört med tidigare år är Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Hallands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län.

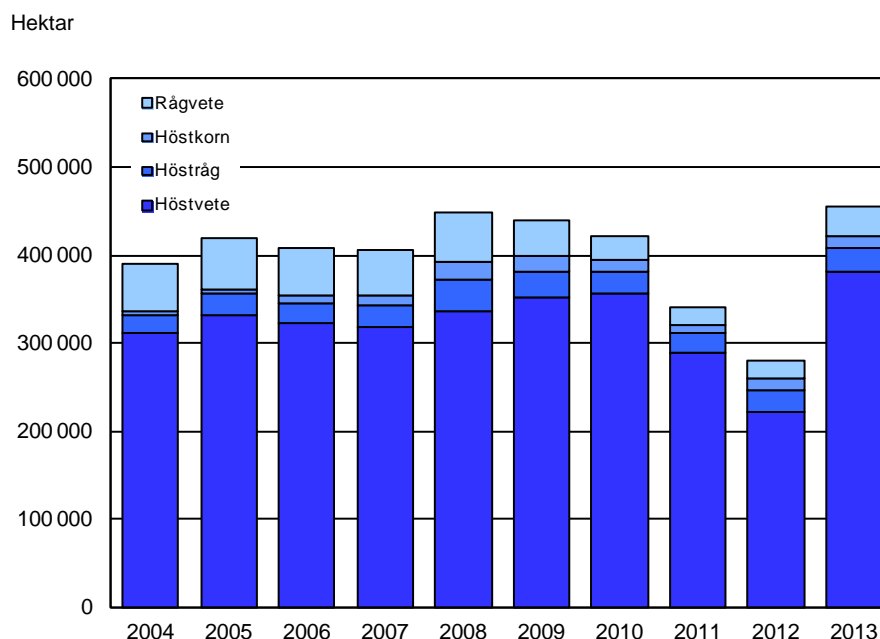
Rågårean i nivå med förra årets areal

För riket totalt är årets höstsådda rågåreal 26 400 hektar, vilket är i samma storleksordning som förra årets areal och i nivå med femårsgenomsnittet.

Oförändrad areal av höstkorn

Höstsådden av höstkorn uppgår till 13 000 hektar. Den är i nivå med fjolårsarealen men 11 % mindre än genomsnittet för de fem senaste åren.

Figur A. Höstsådda arealer av spannmål 2004–2013

Återhämtning av rågvetearealen

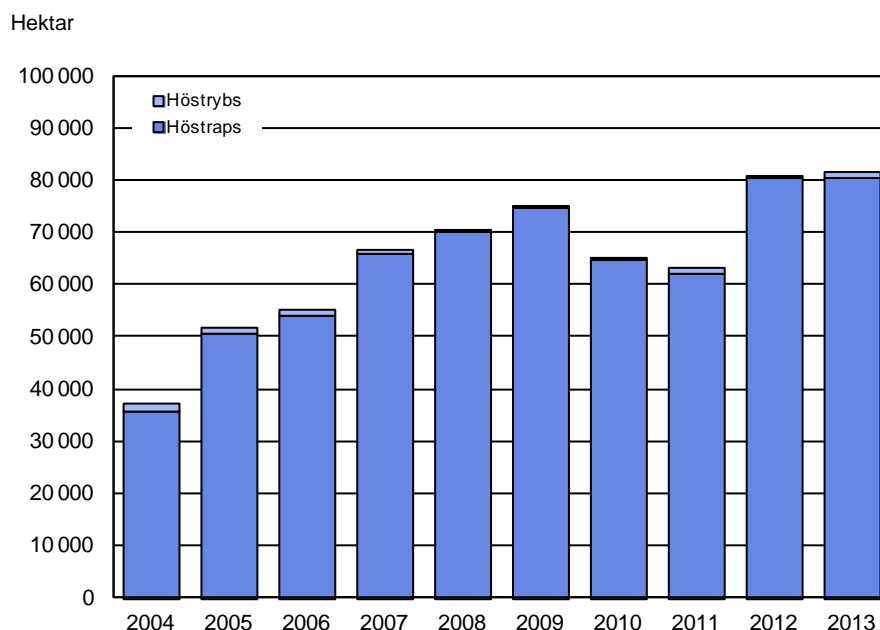
Årets rågveteareal om 34 600 hektar är 67 % större än fjolårsarealen, men i nivå med genomsnittet för de fem senaste åren. Rågvetearealen har dessförinnan minskat fyra år i rad.

Höstrapsarealen kvar på samma höga nivå som förra året

Sådden av höstraps blev i år 80 500 hektar. Det är på samma nivå som förra årets stora areal och en ökning med 15 % jämfört med femårsgenomsnittet. Grödan odlas huvudsakligen i Skåne.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 1 000 hektar osäker.

Figur B. Höstsådda arealer av oljevaxter 2004–2013

Ekologisk höstsådd

Den ekologiskt odlade arealen av höstsådda grödor är i år 30 100 hektar. I tablå A redovisas de beräknade arealerna för 2012 och 2013.

Sådden av höstvetete som ska odlas ekologiskt uppgår till 20 600 hektar, vilket är en dubbling jämfört med föregående år och en ökning med 54 % jämfört med genomsnittsarealen för de fem senaste åren. Årets höstveteteareal är den största som redovisats under de nio år som SCB redovisat statistik om ekologisk höstsådd.

Den ekologiskt odlade rågvetearealen ökade med 59 % och den ekologiskt odlade höstrapsarealen minskade med 22 % jämfört med förra hösten. De övriga förändringarna ligger inom felmarginalerna.

Både inom den ekologiska och den konventionella odlingen är höstvetete den höstsådda grödan som det odlas mest av. Andelen höstvetete är dock lite lägre inom den ekologiska än inom den konventionella odlingen. Råg och rågvete odlas tvärtom i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Västra Götaland är det län där det finns mest höstsådd areal som ska odlas ekologiskt, sammanlagt 8 200 hektar hösten 2013. Därefter följer i storleksordning Östergötland med 6 800 hektar, Uppsala med 2 800 hektar, Skåne med 2 400 hektar följt av Västmanland med 1 700 hektar och Södermanland med 1 600 hektar.

Störst andel ekologisk höstsådd areal har Dalarnas län med 19 % av den totala höstsådda arealen. Därefter följer i storleksordning Värmlands med 14 %, Kronobergs med 12 %, Västra Götalands och Jönköpings, båda med 10 % samt Östergötlands län med 9 % ekologisk höstsådd.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla med miljöersättning för ekologiska odling. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå A. Höstsådda arealer avsedda att odlas ekologiskt

Gröda	Ekologisk höstsådd 2013, hektar	Medelfel, %	Ekologisk höstsådd 2012, hektar	Medelfel, %
Höstvete	20 600	3	10 400	4
Höstråg	2 500	7	2 300	8
Höstkorn	200	10	200	11
Rågvete	4 300	5	2 700	7
Höstraps	2 100	4	2 700	7
Höstrybs	400	8	300	5

Anm. Då medelfelet överstiger 35 % eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultatet (..).

Gynnsamma förhållanden för höstsådden

Uppehållsväder under augusti och september innebar att det fanns tid för många lantbrukare att så höstsådda grödor. Från en del håll i landet har det dock framförts farhågor att brist på fukt kan ha medfört att utsädet har haft svårt att gro.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2013. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 %, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är slutliga. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2012. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2008–2012.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2013

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2013

	Höstvetete		Höstråg			
	2013		2012	2013		2012
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	14 500	7	5 100
Uppsala	36 900	6	10 500	1 100	18	600
Södermanlands	24 700	5	11 800	600	16	700
Östergötlands	55 700	5	33 700	3 300	12	3 100
Jönköpings	2 700	18	800
Kronobergs	500	17	300
Kalmar	12 200	10	9 900	700	23	800
Gotlands	9 600	8	7 300	700	26	900
Blekinge	3 900	11	2 700
Skåne	103 900	4	88 000	12 600	7	13 500
Hallands	11 000	10	3 400
Västra Götalands	65 800	5	32 200	4 800	16	3 800
Värmlands	4 600	14	1 700	500	20	..
Örebro	14 100	9	6 900
Västmanlands	18 600	9	5 600
Dalarnas	2 300	20	800
Gävleborgs	600	29
Produktionsområden						
Götalands s. slättbygder	86 800	4	69 700	7 200	9	7 100
Götalands mellanbygder	43 700	5	36 600	6 500	9	7 800
Götalands n. slättbygder	110 400	4	60 000	7 600	11	6 400
Svealands slättbygder	111 400	3	40 000	3 200	10	2 100
Götalands skogsbygder	20 800	8	10 400	1 500	21	1 000
M. Sveriges skogsbygder	8 300	11	4 800	600
Hela riket						
2013	381 500	2	.	26 400	5	.
2012	221 700	2	.	24 900	5	.
2011	288 100	2	.	22 600	5	.
2010	356 700	2	.	23 600	5	.
2009	352 600	2	.	27 800	5	.
2008	336 800	2	.	35 200	4	.
Genomsnitt 2008–2012	311 200	.	.	26 800	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvede 2013**2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2013**

	Höstkorn		Rågvede			
	2013		2012	2013		2012
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	400	27	..
Uppsala	1 000	26	400
Södermanlands	2 000	13	1 300
Östergötlands	800	17	1 100	7 000	13	3 500
Jönköpings	900	25	..
Kronobergs	500	19	300
Kalmar	3 300	16	2 600	3 200	14	3 300
Gotlands	3 000	12	3 000	2 900	12	2 500
Blekinge	400	26	300	800	30	500
Skåne	4 300	11	4 300	4 700	11	3 400
Hallands	3 300	14	800
Västra Götalands	600	17	900	6 000	13	3 300
Värmlands
Örebro	900	13	600
Västmanlands	-	-	-	600	21	..
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s. slättbygder	2 800	12	2 400	5 000	11	1 900
Götalands mellanbygder	8 100	9	7 000	7 200	8	6 700
Götalands n. slättbygder	1 300	13	1 700	9 800	10	5 800
Svealands slättbygder	300	20	..	5 000	10	2 400
Götalands skogsbygder	600	23	1 000	5 500	12	3 000
M. Sveriges skogsbygder	2 000	30	900
Hela riket						
2013	13 000	6		34 600	5	
2012	12 500	6	.	20 700	5	.
2011	8 500	7	.	21 700	5	.
2010	13 200	5	.	26 900	5	.
2009	19 500	5	.	40 400	4	.
2008	19 100	6	.	57 600	4	.
Genomsnitt 2008–2012	14 600	.	.	33 500	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2013**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2013**

	Höstraps		Höstrybs			
	2013		2012	2013		2012
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	1 400	13	1 000
Uppsala	1 800	15	400
Södermanlands	2 200	10	1 400	-	-	-
Östergötlands	8 100	7	5 900	-	-	-
Jönköpings	300	18	..	-	-	-
Kronobergs	-	-	-
Kalmar	4 100	11	4 300	-	-	-
Gotlands	4 200	10	4 600	-	-	-
Blekinge	1 100	16	900	-	-	-
Skåne	46 900	4	50 000	-	-	..
Hallands	1 300	12	2 200	-	-	-
Västra Götalands	7 600	9	8 200	-	-	..
Värmlands	-	-	-
Örebro	600	13	300
Västmanlands	700	30
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s. slättbygder	33 700	4	39 100
Götalands mellanbygder	21 400	5	20 300	-	-	-
Götalands n. slättbygder	14 700	6	12 600	-	-	-
Svealands slättbygder	6 700	7	3 800	600	22	..
Götalands skogsbygder	3 400	12	3 800
M. Sveriges skogsbygder	500	13	..	-	-	-
Hela riket						
2013	80 500	3		1 000	22	
2012	80 200	3	.	300	20	.
2011	62 000	3	.	1 000	27	.
2010	64 500	3	.	700	32	.
2009	74 600	3	.	300	21	.
2008	69 800	3	.	600	21	.
Genomsnitt 2008–2012	70 200	.	.	600	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningsspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

För den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer utnyttjas samma urval av jordbruksföretag som för undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter. Det urvalet omfattar 4 371 jordbruksföretag. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2013 ingick 3 969 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 681 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete (inklusive dinkel), höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $50\,000 + 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000–53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 % redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2013 var 7,0 % och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Under 2013 uppgick övertäckningen till 2,6 %.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Ta del av statistiken och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

[Beskrivning av statistiken](#) för Höstsådda arealer 2013. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2013 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, winter triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of almost 4 000 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1968, the survey on areas sown in the autumn has been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 %, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2012 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2013 are estimated at 537 000 hectares. The areas of autumn sown cereals are estimated at 455 500 hectares and areas of autumn sown oilseed crops are estimated at 81 500 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 381 500 hectares. The areas of winter triticale have increased from 20 700 hectares to 34 600 hectares.

Data on areas sown in the autumn that will be cultivated according to the system of organic farming have been collected since 2005. The organic farming areas sown in the autumn of 2013 are estimated at about 30 100 hectares.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2013	7
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2013	8
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2013	9

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljevaxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Winter triticale
Spannmål	Cereals